

บันทึก

เรื่อง การคืนเงินอากรขาเข้ากรณีส่งของกลับออกไปต่างประเทศตามมาตรา ๑๙
แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พุทธศักราช ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๙ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

สำนักงาน ป.ป.ป. ได้มีหนังสือ ลับ ด่วน ที่ นร๐๗๐๔/๓๒๘๖ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๒๘ ขอรื้อปัญหาข้อกฎหมายมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยมีข้อเท็จจริงว่า บริษัท ทาโฮส ชิปปิง แอนด์ เอเยนซี จำกัด ซึ่งดำเนินกิจการเป็นตัวแทนเรือของประเทศรัสเซีย ได้มีหนังสือถึงกรมศุลกากรขอนำเข้าอุปกรณ์ SPAN SET SLING ซึ่งทำด้วยไนลอน ๑๐๐% เข้ามาใช้ผูกติดกับกระสอบบรรจุมันสำปะหลังเพื่ออำนวยความสะดวกในการขนถ่ายสินค้าดังกล่าวเพื่อส่งออกไปยังต่างประเทศและขอยกเว้นภาษีอากรนำเข้าและส่งออก โดยอ้างเหตุผลว่าอุปกรณ์ดังกล่าวจะส่งออกพร้อมกับสินค้าขาออกตั้งแต่ต้นคอนเทนเนอร์กรมศุลกากรได้แจ้งให้บริษัทฯ ทราบว่าอุปกรณ์ดังกล่าวนำมาใช้ผูกมัดสินค้า มิใช่บรรจุสินค้าตั้งแต่ต้นคอนเทนเนอร์และไม่เข้าข่ายลักษณะคอนเทนเนอร์ บริษัทฯ จะต้องชำระอากรขาเข้าตามปกติ แต่เนื่องจากเรื่องนี้เป็น การนำเข้าเพื่อมัดกระสอบสินค้าเพื่อส่งออก ซึ่งหากผู้นำเข้าปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พุทธศักราช ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๙ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ เมื่อได้ส่งกลับไปยังเมืองต่างประเทศแล้ว ก็อาจขอคืนเงินอากรขาเข้าได้แก่ในสิบส่วนหรือส่วนที่เกินหนึ่งพันบาทของจำนวนที่ได้เรียกเก็บไว้โดยคำนวณตามใบขนสินค้าขาออกแต่ละฉบับ บริษัทฯ ได้ยื่นใบขนสินค้าขาเข้าสำหรับ SLING ดังกล่าว ซึ่งในเอกสาร INVOICE ที่ยื่นประกอบใบขนสินค้าขาเข้าก็ได้ระบุข้อความว่าเป็นของที่นำเข้าเพื่อใช้มัดกระสอบ

มาตรา ๑๙ ของใดที่พิสูจน์เป็นที่พอใจอธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายว่าเป็นของรายเดียวกันกับที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรและเสียอากรแล้ว ถ้าสิ่งกลับออกไปยังเมืองต่างประเทศหรือส่งกลับไปเป็นของใช้สิ้นเปลืองในเรือเดินทางไปเมืองต่างประเทศ ให้คืนเงินอากรขาเข้าให้แก่ผู้นำของเข้าไว้ในสิบส่วนหรือส่วนที่เกินหนึ่งพันบาทของจำนวนที่ได้เรียกเก็บไว้โดยคำนวณตามใบขนสินค้าขาออกแต่ละฉบับ แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

(“ก”) ระหว่างที่อยู่ในราชอาณาจักร ของนั้นมิได้ใช้ประโยชน์ด้วยประการใด ๆ เว้นแต่เพื่อวัตถุประสงค์ในการส่งของนั้นกลับออกไป และมีได้เปลี่ยนแปลงรูปลักษณะใด ๆ

(“ข”) ของนั้นได้ส่งกลับออกไปทางท่าหรือที่สำหรับการส่งออกซึ่งของที่ขอคืนอากรขาเข้า

(“ค”) ของนั้นได้ส่งกลับออกไปภายในหนึ่งปีนับแต่วันนำเข้า และ

(“ง”) ต้องขอคืนเงินอากรภายในหกเดือนนับแต่วันที่ส่งของนั้นกลับออกไป

อธิบดีมีอำนาจออกข้อบังคับว่าด้วยการพิสูจน์ของ การส่งของกลับออกไปการจัดทำและยื่นเอกสารต่าง ๆ การคำนวณเงินอากรที่พึงคืนให้ และวิธีการอื่น ๆ เกี่ยวกับการขอคืนเงินอากรนี้

ความเห็นแรก เห็นว่า SPAN SET SLING ตามเอกสาร INVOICE ที่ยื่นประกอบใบขนสินค้าขาเข้าได้รับข้อความว่า เป็นของที่นำเข้ามาเพื่อใช้มัดกระสอบแป้งมันสำปะหลังที่จะส่งออกจากประเทศไทยไปยังเมืองท่าในรัสเซียไว้โดยชัดแจ้ง แม้ว่าการมัดด้วย SPAN SET SLING จะไม่เข้าข่ายการบรรจุสินค้าดังเช่นตู้คอนเทนเนอร์ แต่ของดังกล่าวก็มีลักษณะเป็นของใช้บนเรือ ซึ่งหากผู้นำเข้าจะนำเข้ามาและขอถ่ายลำ กรณีก็จะได้รับยกเว้นอากรการที่นำเข้ามาโดยชำระภาษีอากรและขอ RE-EXPORT ออกไปโดยขอคืนอากรเก่าในสิบส่วนหรือในส่วนที่เกินหนึ่งพันบาทนับว่าเป็นประโยชน์ต่อรัฐแล้ว เมื่อผู้นำเข้า RE-EXPORT ของรายนี้นำขึ้นบรรทุกเรือแล้วนำไปผูกมัดสินค้าตามความมุ่งหมายในการนำเข้าตามที่ปรากฏในเอกสาร INVOICE กรณีเทียบได้กับเรื่องการคืนเงินอากรน้ำมันที่เติมกับอากาศยานที่จะเดินทางออกป็นอกราชอาณาจักรซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยวินิจฉัยไว้ว่า “เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าอากาศยานนั้นได้บินไปต่างประเทศจริง น้ำมันที่ใช้เติมก็ย่อมอยู่ในข่ายพึงได้รับยกเว้นอากร ส่วนการที่อากาศยานจะได้ไปแวะลงที่สนามบินใดภายในประเทศอีกก็สนามบินก่อนที่จะบินไปต่างประเทศก็หาไม่ผลกระทบกระเทือนสิทธิที่จะได้รับยกเว้นอากรไม่” สำหรับ SPAN SET SLING รายนี้เห็นได้ว่าเป็นของใช้บนเรือและได้ผ่านการตรวจขึ้นบรรทุกบนเรือในสภาพที่นำเข้ามาภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่นำเข้าแล้วเช่นนี้ ตัว SPAN SET SLING ตามเรื่องได้ใช้ผูกมัดสินค้าเพื่อส่งออกแต่ยังคงสภาพเดิมจึงเข้าตามข้อยกเว้น แม้จะถือว่าใช้ประโยชน์ก็ยังคงเข้าข่ายมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๔๘๒ ๖

ความเห็นที่สอง เห็นว่า การทำลายกล่องบรรจุแล้วนำ SPAN SET SLING ไปผูกมัดสินค้าบนเรือโดยที่เรือยังมีได้ออกนอกราชอาณาจักร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการบรรทุก ไม่ได้ส่งกลับออกไปในสภาพเดิมที่นำเข้ามา แต่ได้ใช้ของนี้ในการมัดติดกับสินค้า ถือว่าของนี้ได้ใช้ประโยชน์ตามเงื่อนไขของมาตรา ๑๙ (“ก”) แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๒ ฯ ที่ระบุว่า “ในระหว่างที่อยู่ในราชอาณาจักรของนั้นมิได้ใช้ประโยชน์ด้วยประการใด ๆ เว้นแต่เพื่อวัตถุประสงค์ในการส่งของนั้นกลับออกไปและมิได้เปลี่ยนแปลงรูปลักษณะใด ๆ” นั้น เป็นเงื่อนไขข้อหนึ่งที่กฎหมายกำหนดไว้ว่าจะต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้ด้วย จึงจะพิจารณาคืนเงินอากรสำหรับของที่นำเข้ามาและได้ชำระภาษีอากรไว้แล้ว ภายหลังได้นำของนั้นกลับออกไปยังต่างประเทศโดยการ RE-EXPORT คำว่า “ได้

ใช้ประโยชน์ด้วยประการใด ๆ” หมายความว่า ได้ใช้ประโยชน์ในตัวของมันแล้วยกตัวอย่างเช่น การนำรถยนต์บรรทุกคันหนึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรและได้ชำระภาษีอากรไว้ครบถ้วนแล้ว ต่อมา ผู้นำเข้าขอส่งกลับออกไปและขอคืนภาษีอากร แต่ในระหว่างที่ยังไม่ส่งกลับ ได้มีการนำรถยนต์คันดังกล่าวออกไปวิ่งรับ-ส่งสินค้าเพื่อหารายได้แล้ว จึงส่งกลับไปที่เดิมเช่นนี้ถือว่าได้ใช้ประโยชน์แล้ว แต่ถ้านำรถยนต์คันนี้วิ่งจากที่เก็บรักษาของผู้นำเข้าไปยังท่าเรือเพื่อบรรจุเรือใหญ่ส่งออกไปต่างประเทศ ซึ่งเป็นการกระทำเพื่อการส่งออกเช่นนี้ไม่ถือว่าได้ใช้ประโยชน์ด้วยประการใด ๆ ในตัวของ (รถยนต์) นั้น ตามบทยกเว้นของกฎหมายข้อนี้

กรมศุลกากรได้วินิจฉัยเห็นด้วยกับความเห็นแรก แต่คณะกรรมการ ป.ป.ป.เห็นว่าตามข้อเท็จจริงข้างต้นกรณียังไม่ชัดเจนว่า ความเห็นของกรมศุลกากรชอบด้วยหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่เพราะแม้ในระหว่างขั้นตอนการพิจารณาของกองนิติการ กรมศุลกากร เองก็ยังไม่มีความเห็นแตกต่างกันอยู่เป็น ๒ ฝ่าย สำนักงาน ป.ป.ป. จึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาว่าคำวินิจฉัยของกรมศุลกากรดังกล่าวข้างต้นชอบด้วยกฎหมาย ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พุทธศักราช ๒๕๔๒ หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวพร้อมทั้งฟังคำชี้แจงของผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ป. สำนักงานนายกรัฐมนตรี และผู้แทนกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง แล้วเห็นว่า SPAN SET SLING นี้ บริษัท ทาโฮลซิปป์ แอนด์ เอเยนซี จำกัด ซึ่งเป็นตัวแทนเรือของประเทศรัสเซียเป็นผู้ยื่น INVOICE ประกอบใบขนสินค้าขาเข้าระบุว่าเป็นของที่นำเข้ามาเพื่อใช้มัดกระสอบแป้งมันสำปะหลังที่จะส่งออกจากประเทศไทยไปยังเมืองท่าในรัสเซีย จึงมีลักษณะเป็นของใช้บนเรือตามความเห็นแรก ถ้าไม่ขนลงจากเรือ ของนี้ก็เป็นของใช้บนเรืออยู่ตลอดเวลาจนเรือออกไปจากน่านน้ำไทยโดยไม่ต้องเสียอากร แต่ถ้าขนลงจากเรือ ของนี้ก็ขาดจากสภาพเป็นของใช้บนเรือตลอดเวลาที่มีได้อยู่บนเรือ หากนำกลับออกไปในสภาพเดิมภายในเวลาหนึ่งปีโดยมิได้นำไปใช้การอื่น ก็ขอคืนอากรได้เกินในสิบส่วนตามมาตรา ๑๙^๒ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พุทธศักราช ๒๕๔๒ ในเรื่องนี้ปรากฏว่า SPAN SET SLING ที่ขนลงจากเรือได้นำไปเก็บไว้ในตู้คอนเทนเนอร์ในโรงพักสินค้าของการท่าเรือแห่งประเทศไทยโดยตลอด เมื่อบริษัทเรือได้ส่งเรือเข้ามารับมันสำปะหลัง ผู้นำเข้าได้ปฏิบัติตามพิธีการส่งของกลับออกไปยังเมืองต่างประเทศแล้ว บริษัทฯ ได้แกะกล่องออกบางส่วนและนำ SLING ไปผูกมัดสินค้าบนเรือ SLING นี้จึงกลายเป็นของใช้บนเรือตามสภาพเดิม แม้จะใช้ผูกมัดสินค้าส่งออกก็ใช้เมื่ออยู่บนเรือก่อนที่จะนำขึ้นเรือหาได้นำของนี้ไปใช้ไม่ จึงต้องด้วยเงื่อนไขตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พุทธศักราช ๒๕๔๒

อนึ่ง แม้จะได้แย้งว่า SLING ที่นำเข้าและเก็บไว้ในโรงพักสินค้าของการท่าเรือแห่งประเทศไทย ได้นำไปใช้ผูกมัดกระสอบแป้งมันสำปะหลังบนเรือก่อนที่เรือจะออกไปนอกราชอาณาจักร จึงไม่เข้าเงื่อนไขตามมาตรา ๑๙ เพราะเหตุว่าได้นำไปใช้ประโยชน์แล้วก็ตาม ก็ยัง

^๒โปรดดูเชิงอรรถ (๑)

ถือได้ว่าเข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๑๙ ทวิ^๓แห่งพระราชบัญญัติที่กล่าวข้างต้นเพราะ SLING นี้เป็นของที่นำเข้ามาแล้วส่งกลับออกไป โดยผูกมัดกับกระสอบแป้งมันสำปะหลังอันเป็นสินค้าที่ส่งออก ถือได้ว่า SLING เป็นส่วนประกอบของสินค้าที่ส่งออกตามความหมายในมาตรา ๑๙ ทวิ ซึ่งถ้าได้มีการปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆ ตามกฎหมายและระเบียบของกรมศุลกากรแล้ว ผู้นำเข้าซึ่งของที่ส่งออกไปยังย่อมได้รับคืนอากรเต็มจำนวน ดังนั้นความเห็นแรกที่วินิจฉัยว่าต้องคืนอากรแก่ในสิบส่วนจึงเป็นผลดีแก่รัฐอยู่แล้ว

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๒๘

^๓มาตรา ๑๙ ทวิ ของที่ส่งออกไปยังเมืองต่างประเทศหรือส่งไปเป็นของใช้สิ้นเปลืองในเรือเดินทางไปเมืองต่างประเทศ ถ้าพิสูจน์เป็นที่พอใจอธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายว่าได้ผลิตหรือผสมหรือประกอบหรือบรรจุด้วยของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ให้คืนเงินอากรขาเข้าสำหรับของดังกล่าวที่ได้เรียกเก็บไว้แล้วให้แก่ผู้นำของเข้า ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(“ก”) ของที่นำเข้ามานั้นมิใช่ของที่กฎกระทรวงระบุห้ามคืนเงินอากร

(“ข”) ปริมาณของที่นำเข้าซึ่งใช้ในการผลิต หรือผสม หรือประกอบหรือบรรจุ เป็นของที่ส่งออก ให้ถือตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีเห็นชอบหรือประกาศกำหนด

(“ค”) ของนั้นได้ส่งออกไปทางท่าหรือที่สำหรับการส่งออกซึ่งของที่ขอคืนอากรขาเข้า

(“ง”) ของนั้นได้ส่งออกไปภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่นำของซึ่งใช้ในการผลิตหรือผสม หรือประกอบเป็นของที่ส่งออก หรือใช้บรรจุของที่ส่งออก เข้ามาในราชอาณาจักร และ

(“จ”) ต้องขอคืนอากรภายในหกเดือนนับแต่วันที่ส่งของนั้นออกไป แต่อธิบดีจะขยายเวลาออกไปตามที่เห็นสมควรก็ได้

อธิบดีมีอำนาจออกข้อบังคับว่าด้วยการพิสูจน์ของ การส่งออกไปการจัดทำและยื่นเอกสารต่างๆ การคำนวณเงินอากรที่พึงคืนให้ และวิธีการอื่นๆ เกี่ยวกับการขอคืนเงินอากรนี้